

ARASINAV ÖNCESİ GÜMÜŞ NOT

İKTİSADA GİRİŞ 1

Hammadde: Üretim sürecinde kullanılan ve kullanıldığında biten kaynaklardır.

RASYONEL DAVRANIŞ: Tercih yapmak veya karar almak durumunda olan bir iktisadi birimin kendi hedefine uygun biçimde hareket etmesidir.

- İktisatçılar tüketicilerin elde edilen mutluluğu veya refahı maksimize etmek, en yüksek düzeye amacına sahip olduklarını,
- Her üreticinin ise elde ettiği **kârı maksimize etmek** amacına sahip olduğunu varsayarlar.

MARJİNAL ANALİZ, mevcut şartlar değiştiğinde ortaya çıkacak durumun incelenmesidir.

- **POZİTİF İKTİSAT:** İktisadın ne olduğunu belirlemeye çalışan ve değer yargısı içermeyen bölümdür.
- **NORMATİF İKTİSAT:** Toplumsal refahın en üst düzeyde sağlanabilmesi için ne olması gerektiğini inceler.

Fırsat Maliyeti: Alternatif maliyet olarak da adlandırılan fırsat maliyeti, kısaca bir kararı uygularken vazgeçilen karar şeklinde tanımlanabiliriz.

FAYDA: Bireyin tüketilen mal ve hizmetten elde edeceği memnuniyettir.

İktisatçılardan bir kısmı faydanın ölçülebileceğini öne sürmüşlerdir. Faydayı ölçmek için "**UTİL**" adı verilen bir birim ya da doğrudan parayı kullanmışlardır. Bu gruba sayıscılar ya da **kardinalistler** denilmektedir.

Talep belirli bir dönemde, farklı fiyatlardan tüketicilerin satın almak istedikleri ve satın alabilecekleri mal miktarları anlaşılır. Talep edilen miktar tüketicilerin satın almaya niyetli ve satın alma gücüne sahip oldukları miktardır.

- **NORMAL MAL:** Gelir artarken talebi artan mallara **Normal Mal** denir.
- **DÜŞÜK MAL:** Gelir artışı durumunda talebi azalan mallara ise **Düşük Mal** denir.

TALEBİN GELİR ESNEKLİĞİ: Parasal gelirden ortaya çıkan yüzde bir oranındaki bir değişiklik sonucu talep miktarında meydana gelen yüzde değişimdir.

Arz Esnekliğini Etkileyen Faktörler:

- Üretim faktörlerinin (girdilerin) mevcudiyeti
- Teknoloji
- Zaman

TAM İNELASTİK TALEP: Esneklik katsayısının olası en düşük değeri sıfırdır. Bu durum **tam inelastik talep** olarak tanımlanır ve talep eğrisi dikey bir doğru şeklini alır.

TAM ESNEK TALEP: Esneklik değerinin sonsuz olması halinde, talep **tam esnek talep** olarak tanımlanır ve grafiksel olarak yatay düz bir doğru şeklinde gösterilir.

ARASINAV ÖNCESİ GÜMÜŞ NOT

İKTİSADA GİRİŞ 1

Bir malın talebi artıyor (talep eğrisi sağa kayıyor) arzı azalıyor (arz eğrisi sola kayıyor) fiyat kesinlikle artar, miktar ise arz ve talepteki değişimin hangisinin daha büyük olduğuna göre değişir. Arz, talepteki artıştan daha fazla azalır ise miktar azalır. Talep daha fazla artarsa da miktar artar.

ARZDAKİ DEĞİŞMELERİN (KAYMALAR) SEBEPLERİ:

- Girdi Fiyatlarındaki Değişmeler
- Teknolojik Gelişmeler
- Beklentiler
- Üretici (Satıcı) Sayısındaki Değişmeler
- Vergi ve Sübvansiyonlar

ARZ ŞEDÜLÜ: Arz şedülü, üreticinin arzını etkileyen diğer faktörler değişmez iken, belirli bir zaman diliminde farklı fiyat düzeylerinde üreticinin arz etmeye hazır olduğu mal miktarını yansıtan tablodur.

Ürünün fiyatı ile talep edilen miktarı arasındaki ilişkiyi ortaya koyan negatif eğimli (soldan sağa doğru) grafik talep eğrisini verir.

ÜRETİM İMKÂNLARI SINIRI: Mevcut üretim faktörleri ve üretim teknolojisi veri iken belirli bir dönemde ekonominin maksimum düzeyde üretilebileceği çeşitli çıktı (ürün) bileşimlerini gösteren eğridir.

EKONOMİK AKTÖRLER: Bir ekonomide dört tür aktör ya da katılımcı söz konusudur: Hanehalkı, firmalar, devlet ve yabancılar.

- **Hanehalkı:** Aynı çatı altında yaşayan ve ortak finansal kararlar alan tüm insanlardır.
- **Firmalar:** Üretici kaynakları kullanan ve ne üretileceğini kararlaştıran şahıs şirketinden devlete kadar bütün üretici birimlerdir.
- **Devlet:** Ekonomide gerekli düzenlemeleri yapan, piyasalara üretici ve tüketici olarak katılabilen ve de vergi toplama ayrıcalığına sahip oluşum.

Kıtlık: Bir şeyin mevcut miktarının arzulan miktarı karşılamakta yetersiz kaldığı durumdur.

KAYNAK: İhtiyaçlarımızı karşılayacak mal ve hizmetlerin üretilmesinde kullanılan şeylerdir.

PİYASALAR, alıcı ve satıcıların karşı karşıya gelerek değişim (takas) işlemini gerçekleştirdikleri ortamlardır.

Serbestçe oluşan fiyatlar piyasa ekonomisinde önemli roller üstlenirler. Bunlar:

- Fiyatlar, neyin üretileceği ve tüketileceği konusunda sinyal görevi üstlenirler.
- Fiyatlar, insanların tüketimlerine ve üretimlerine yönelik teşvik mekanizması oluştururlar.
- Fiyatlar, bölüşüm mekanizması üzerine önemli görev üstlenir.